

ผลกระทบของศักยภาพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของ
นักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
THE IMPACTS OF THE ABILITY OF ACCOUNTANTS ON THE QUALITY OF
OPERATION FOR FINANCIAL AND ACCOUNTING OFFICERS AT HIGHER
EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN MAHASARAKHAM PROVINCE

รุ่งรศมี รัชสมบัติ¹ และ อรรถพล หมูมี¹

¹คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Rungrasme Ratchasombat¹ And Atthaphon Mumi¹

¹Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

(Received: November 14, 2022; Revised: June 4, 2023; Accepted: July 4, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 195 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านความละเอียดรอบคอบ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญกับศักยภาพของนักบัญชี โดยมีการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพของนักบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ให้มีทักษะด้านวิชาชีพบัญชีที่ดีเป็นที่ยอมรับ มีความชำนาญในงานด้านบัญชี มีความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับของวิชาชีพบัญชี ส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: ศักยภาพของนักบัญชี, คุณภาพการปฏิบัติงาน, นักวิชาการเงินและบัญชี

ABSTRACT

The purposes of this study were to examine the impacts of the ability of accountants on the quality of operation for financial and accounting officers at higher education Institutions in Mahasarakham Province. The data were obtained from 195 financial and accounting officers at higher educational Institutions in Mahasarakham Province. By using the questionnaire data, this study employed mean, standard deviation, multiple correlation analysis and multiple regressions analysis as the statistical methods in testing the relationships. The result showed that abilities regarding accounting professional skills and attention to details had the positive associations with the quality of operation. Therefore, the executive members of higher education Institutions in

Maha Sarakham Province should emphasize and support the ability of accountants by developing and improving the ability of accountants in higher education institutions in Maha Sarakham Province to have good accounting professional skills, attention to details, task performance with accuracy under regulations of the accounting profession. As a result, the assigned work has more quality and efficiency in causing the greatest benefit to the organization in the future.

Keywords: Ability of Accountant, Quality of Operation, Financial and Accounting Officers

บทนำ

สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับตัวเพื่อสร้างโอกาสและความได้เปรียบทางการแข่งขัน ทุกองค์กรต้องอาศัยข้อมูลผลการดำเนินงานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ข้อมูลที่สำคัญที่สุดคือข้อมูลด้านบัญชี เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีช่วยเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันได้อย่างดีเยี่ยม และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงานในองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ หากองค์กรใดมีนักบัญชีที่มีศักยภาพสูง มีความรู้ มีความชำนาญงานด้านบัญชี สามารถให้คำแนะนำพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี (กัญธนา ดิษฐ์แก้ว, 2558) ดังนั้น นักบัญชีที่ดีต้องมีการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างสม่ำเสมอในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพบัญชี ด้านความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารการเป็นผู้นำ รวมถึงจรรยาบรรณและทัศนคติของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี หากนักบัญชีมีคุณสมบัติดังกล่าวจะส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จในอนาคตได้ (พจน์ พจนพานิชกุล, 2556)

ศักยภาพของนักบัญชี (The ability of Accountant) เป็นลักษณะความรู้ความสามารถรวมถึงคุณสมบัติที่สำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีพึงมี ซึ่งสามารถสร้างประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรให้ประสบผลสำเร็จ (ภัสสมิ สุขสงวน, 2562) ศักยภาพของนักบัญชีถือเป็นหัวใจสำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนั้น ศักยภาพของนักบัญชีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง นักบัญชีที่ดีต้องทำงานสำเร็จทันเวลา ผลงานได้มาตรฐาน และมีความน่าเชื่อถือ ศักยภาพของนักบัญชีที่ดี ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (Knowledge) ด้านทักษะทางวิชาชีพ (Skills) ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (Ethics) ด้านการตระหนักรู้ในหน้าที่ (Responsibility Awareness) และด้านความละเอียดรอบคอบ (Attention to Details) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินได้อย่างสมบูรณ์ ข้อมูลมีความถูกต้องแม่นยำ มีความน่าเชื่อถือได้ ส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่วางไว้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560)

คุณภาพการปฏิบัติงาน (Quality of Operation) เป็นลักษณะความสามารถในการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ รวมถึงประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตาม

ระยะเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงความถูกต้องรวดเร็วของงาน ความประหยัด และความยุติธรรม (พินดา เกรียงทวีทรัพย์ และ สุรมงคล นิมจิตต์, 2561) สำหรับการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) ด้านการบริการที่ดี (Good Service) ด้านจริยธรรม (Ethics) และด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคามควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งถึงคุณภาพในการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องมีความน่าเชื่อถือได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2553)

สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม (Education Institutions in Mahasarakham Province) เป็นสถาบันการศึกษาหลักของจังหวัดมหาสารคาม มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับสังคม มีความรับผิดชอบในภารกิจที่มีอยู่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนและรักษาความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมให้คงอยู่ตลอดไป สถาบันอุดมศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาทุกแห่งต้องเร่งดำเนินการในทุกรูปแบบ ที่จะทำให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้อย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลกระทบของศักยภาพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงศักยภาพของนักบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะด้านวิชาชีพบัญชี มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความละเอียดรอบรอบ ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของวิชาชีพ ส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของนักบัญชีของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของนักบัญชีกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

H₁ : ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

H₂ : ศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

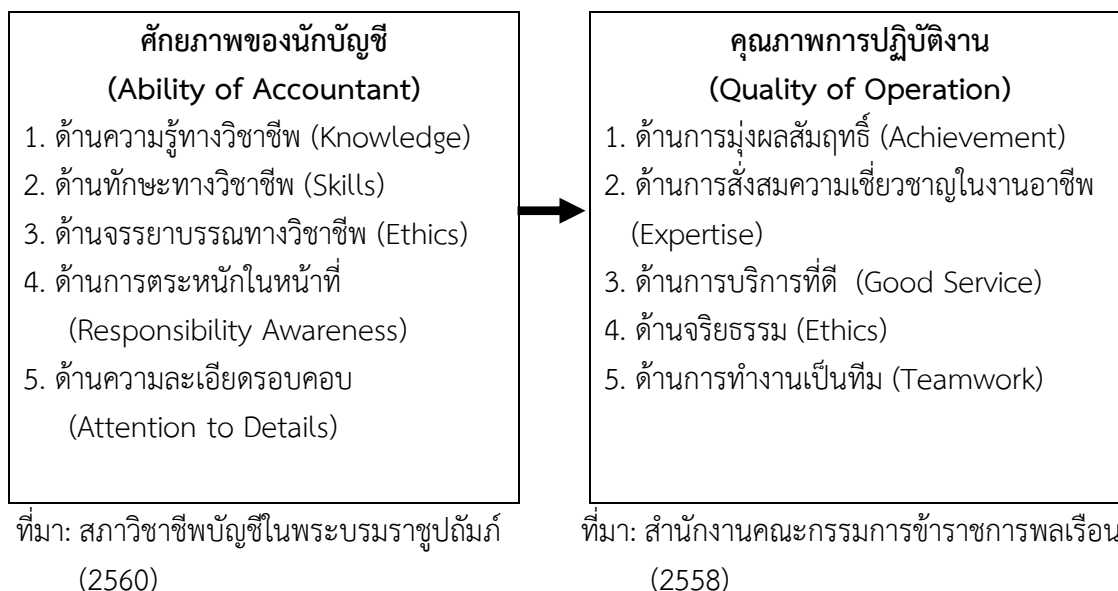
H₃ : ศักยภาพของนักบัญชี ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

H₄ : ศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตระหนักรู้ในหน้าที่ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

H₅ : ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความละเอียดรอบคอบ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ศักยภาพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษานี้ ได้แก่ นักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม (Financial and accounting officers at higher educational institutions

in Mahasarakham) จำนวนทั้งหมด 195 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2564) โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 7 ข้อคำถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมเนื้อหาศักยภาพของนักบัญชี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (Knowledge) ด้านทักษะทางวิชาชีพ (Skills) ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (Ethics) ด้านการตระหนักรู้ในหน้าที่ (Responsibility Awareness) และด้านความละเอียดรอบคอบ (Attention to Details)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมเนื้อหาคุณภาพการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) ด้านการบริการที่ดี (Good Service) ด้านจริยธรรม (Ethics) และด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

แบบสอบถามชุดนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้ข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรงและครอบคลุมวัตถุประสงค์และคำนิยามการวิจัยซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC ด้านศักยภาพของนักบัญชี อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และค่า IOC ด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 0 - 1.00 จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ได้ และการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับการพิจารณาและเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคามเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2565 เลขที่การรับรอง : 206-241/2565 ผู้วิจัยพินัยสิทธิ์ของประชากรทั้งหมด โดยข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีการระบุหรือเชื่อมโยงถึงผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องงานวิจัยนำเสนอในภาพรวมและใช้ประโยชน์ในการศึกษาและการดำเนินงานเท่านั้น

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งศักยภาพของนักบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.890-0.964 และคุณภาพการปฏิบัติงาน มี

ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.899–0.965 ซึ่งสอดคล้องกับ (Nunnally, 1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.4 เป็นค่าที่ยอมรับได้

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Crobach) ด้านศักยภาพของนักบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.794 - 0.944 และด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.760 - 0.952 ซึ่งเป็นการหาค่าแต่ละด้าน ส่วนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมทั้งสองด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.760 - 0.952 ซึ่งสอดคล้องกับ (Nunnally and Bernstein, 1994) ได้นำเสนอว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่ามากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังนี้

3.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

3.2 ดำเนินการจัดทำหนังสือราชการจากคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแนบพร้อมกับแบบสอบถามส่งไปยังประชากร ได้แก่ นักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปให้กับประชากรโดยเริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2565 – 15 กันยายน 2565 จำนวน 195 ฉบับ เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดระยะเวลาให้ตอบกลับภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม

3.4 เมื่อครบตามระยะเวลา 15 วัน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 115 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 58.97 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ผู้วิจัยจึงได้ติดตามโดยสอบถามทางโทรศัพท์กลับไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและทำการส่งแบบสอบถามถึงผู้ที่ยังไม่ตอบแบบสอบถามกลับอีกครั้ง จำนวน 90 ฉบับ ผู้วิจัยได้รอแบบสอบถามตอบกลับถึงวันที่ 15 กันยายน 2565 ปรากฏว่าได้แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 39 ฉบับ รวมกับแบบสอบถามเดิมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.97 ของประชากร รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 60 วัน

3.5 ทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 154 ฉบับ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar and Day (2005) ได้นำเสนอว่าแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อย ร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

3.6 ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อทดสอบศักยภาพของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการ

ปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้เทคนิคแบบ Enter และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ } QUO = \beta_0 + \beta_1 KNO + \beta_2 SKI + \beta_3 ETH + \beta_4 REA + \beta_5 ATT + e$$

เมื่อ QUO แทน คุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม

KNO แทน ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ

SKI แทน ศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ

ETH แทน ศักยภาพของนักบัญชี ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

REA แทน ศักยภาพของนักบัญชี ด้านการตระหนักในหน้าที่

ATT แทน ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความละเอียดรอบคอบ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 36 – 40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน 11–15 ปี เงินเดือนที่ได้รับต่อเดือน 25,001 – 30,000 บาท และสังกัดที่คณะ วิทยาลัย และบัณฑิตวิทยาลัย

2. นักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของนักบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และด้านการตระหนักในหน้าที่ และอยู่ระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านความละเอียดรอบคอบ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริการที่ดี ด้านจริยธรรม และด้านการทำงานเป็นทีม และอยู่ระดับมาก ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการสร้างความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของศักยภาพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของศักยภาพของนักบัญชีกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวมของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

ตัวแปร	QUO	KNO	SKI	ETH	REA	ATT	VIF
$\bar{x}$	4.52	4.18	4.22	4.56	4.56	4.46	
S.D.	0.40	0.51	0.54	0.48	0.53	0.54	
QUO		0.453*	0.501*	0.492*	0.508*	0.556*	
KNO			0.707*	0.308*	0.217*	0.386*	2.222
SKI				0.435*	0.373*	0.401*	2.273
ETH					0.796*	0.671*	2.953
REA						0.768*	4.025
ATT							2.822

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระศักยภาพของนักบัญชี มีค่าตั้งแต่ 2.222 – 4.025 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระศักยภาพของนักบัญชีในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.217–0.796 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้เทคนิคแบบ ENTER และสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO) ได้ดังนี้

$$QUO = 1.743 + 0.151SKI + 0.188ATT$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์คุณภาพการปฏิบัติงานโดย (QUO) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 50.596$; $p = 0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.393 (ตารางที่ 2) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระศักยภาพของนักบัญชีแต่ละด้านกับตัวแปรตามคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO) ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณของศักยภาพของ
นักบัญชีกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวมของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษา
ในจังหวัดมหาสารคาม

ศักยภาพของนักบัญชี (ABA)	คุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	1.743	0.281	6.205	0.000*
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (KNO)	0.127	0.073	1.729	0.086
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ (SKI)	0.151	0.070	2.144	0.034*
3. ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (ETH)	0.051	0.089	0.577	0.565
4. ด้านการตระหนักในหน้าที่ (REA)	0.118	0.096	1.238	0.218
5. ด้านความละเอียดรอบคอบ (ATT)	0.188	0.078	2.405	0.017*
F = 50.596 p = 0.000 AdjR ² = 0.393				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ (SKI) และด้านความละเอียดรอบคอบ (ATT) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 กับ 5 สำหรับศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (KNO) ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (ETH) และด้านการตระหนักในหน้าที่ (REA) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1, 3 และ 5

ตารางที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณของศักยภาพของ
นักบัญชีกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวมของนักวิชาการเงินและบัญชีสถาบันอุดมศึกษา
ในจังหวัดมหาสารคาม

ศักยภาพของนักบัญชี (ABA)	คุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	2.067	0.245	8.422	0.000*
1. ด้านทักษะทางวิชาชีพ (SKI)	0.248	0.051	4.826	0.000*
2. ด้านความละเอียดรอบคอบ (ATT)	0.315	0.051	6.150	0.000*
F = 50.596 p = 0.000 AdjR ² = 0.393				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อนำศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ (SKI) และด้านความละเอียดรอบคอบ (ATT) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม (QUO) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.393 (ตาราง 3) โดยได้สมการพยากรณ์ดังนี้

$$QUO = 2.067 + 0.248SKI + 0.315ATT$$

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ศักยภาพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงิน และบัญชีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านความละเอียดรอบคอบมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากผู้ที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ต้องมีความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านองค์กร รวมถึงทักษะด้านการสื่อสาร ซึ่งผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีต้องมีการพัฒนาทักษะเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ทั้งนี้ บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านบัญชีต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีการตรวจสอบข้อมูลด้านบัญชีเป็นประจำ เพื่อให้ผลงานมีความถูกต้องครบถ้วน และมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรวิชัยดิษฐ์ (2564) พบว่า ศักยภาพทางการบัญชี ทั้งทางด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และด้านเจตคติ มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทยทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงานและด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ดังนั้น นักบัญชีสหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับศักยภาพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและนำไปสู่ประสิทธิภาพที่ดีในการปฏิบัติงานต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอุชา ด้วงช้าง (2561) พบว่า ปัจจัยมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ด้านความรู้ความเข้าใจ กฎหมายทางบัญชี และด้านความเที่ยงธรรม มีอิทธิพลต่อศักยภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านคุณภาพผลงาน ด้านปริมาณผลงาน ด้านความทันเวลา และด้านความพึงพอใจของผู้ทำบัญชีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย กล่าวคือ หากหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยมีการปฏิบัติ ปรับปรุง และพัฒนาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีแล้ว จะช่วยยกระดับศักยภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชีทั้งทางด้านคุณภาพผลงาน ด้านปริมาณผลงาน ด้านความทันเวลา และด้านความพึงพอใจ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลอย่างคุ้มค่าและองค์กรสามารถปรับตัวและพัฒนาเพื่อให้ดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างมั่นคง

2. ศักยภาพของนักบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และด้านการตระหนักในหน้าที่ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม อาจเนื่องจากความรู้ทางวิชาชีพ และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ในปัจจุบันมีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านบัญชีต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ด้านต่าง ๆ

รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ด้านบัญชี และความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของกานดา แซ่หลิว (2560) พบว่า 1) ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ และด้านเจตคติ มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวม 2) ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และเจตคติมีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ 3) ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ และด้านเจตคติ มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร 4) ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการกระบวนการปฏิบัติงาน 5) ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และด้านเจตคติ มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ดังนั้น นักบัญชีควรให้ความสำคัญกับศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และควรพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับศักยภาพของนักบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านความละเอียดรอบคอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีทุกองค์กรควรมี เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.2 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นข้อมูลในการประเมินศักยภาพของนักบัญชี เพื่อนำไปพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของนักบัญชีต่อไป

1.3 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางการบัญชีเพื่อสร้างคุณภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สร้างความได้เปรียบในวิชาชีพบัญชีต่อไป

1.4 ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ เช่น การสนับสนุนการฝึกอบรมให้การพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.5 ผลการศึกษานี้สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ นำผลการวิจัยมาปรับใช้ ในหน่วยงานได้และประโยชน์ด้านอื่น ๆ เพื่อนำผลจากการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลกระทบของศักยภาพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานกับองค์กรประเภทอื่น ๆ เนื่องจากมีลักษณะงานที่แตกต่างกัน เช่น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ธุรกิจ SMEs เป็นต้น เพื่อหาปัจจัยอื่นที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักบัญชี เช่น ความรู้ความสามารถของนักบัญชีในยุคปัจจุบันที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักบัญชีและคุณภาพการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth-Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดที่ตรงประเด็น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

2.4 ควรเพิ่มตัวแปรอิสระที่สะท้อนถึงศักยภาพของนักบัญชี เนื่องจากตัวแปรที่ศึกษามีจำนวน 5 ตัวแปร ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมถึงศักยภาพของนักบัญชีได้อย่างชัดเจน

2.5 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของศักยภาพของนักบัญชีในแต่ละด้าน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานด้านบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญธนา ดิษฐ์แก้ว. (2558). คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีบริหารนวัตกรรมการบริหาร การเพิ่มผลผลิตและความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการโรงสีข้าวในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 8(1), 47-66.
- กานดา แซ่หลิว. (2560). ศักยภาพทางการบัญชีมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พจน์ พจนพานิชย์กุล. (2556). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2556, จาก <https://sites.google.com/site/potarticle/02>.
- พนิดา เกรียงทวีทรัพย์ และสุรมงคล นิมจิตต์. (2561). รูปแบบสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานภายในองค์กร : กรณีศึกษา สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ. วารสาร Veridian E-Journal Silpakorn University, 11(3), 3374-3394.
- พัชรี วิชัยดิษฐ์. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพทางการบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย. วารสารศิลปะการจัดการ, 5(1), 25-26.
- ภัสภูมิ สุขสงวน. (2562). ศักยภาพและประสิทธิภาพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). **ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี**. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2560, จาก <http://www.tfac.or.th/upload/9414/1U2r9e0jMJ.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2564). **ค้นหาบุคลากร**. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2565, จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/service/education-service.html>.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). **คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน คู่มือสมรรถนะ**. นนทบุรี: ประชุมช่าง.
- อรอุษา ดั่งช้าง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพทางการปฏิบัติงานทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**, 12(28), 25-30.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G.S. (2005). **Marketing research**. (7th ed.). New York: John Wiley and Son.
- Black, K. (2006). **Business Statistics for Contemporary Decision Making**. 4th ed. USA: John Wiley & Son.
- Nunnally, J. C. & Bernstein. (1994). **Psychometric theory**. (2nd ed.). Test and Measurement New York: McGraw-Hill.
- Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric theory**. (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.